

Νέο SOS για κινδύνους από τα κινητά (Κίττυ Ξενάκη)

Date : Σεπτεμβρίου 7, 2009

Επιφανείς καθηγητές και γιατροί προειδοποιούν για τη χρήση τους και βάζουν στο στόχαστρο τις καθυστερήσεις στην έρευνα

«Κινητά τηλέφωνα και όγκοι στον εγκέφαλο: 15 λόγοι ανησυχίας» είναι ο τίτλος μιας νέας έκθεσης με την υπογραφή 43 καταξιωμένων επιστημόνων από 14 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Οι ερευνητές βάζουν στο στόχαστρο την Interphone, τη μεγαλύτερη επιδημιολογική έρευνα στον τομέα που όμως (αυτο)υπονομεύεται από συνεχείς καθυστερήσεις, και εφιστούν την προσοχή όλων μας.

Η Interphone άρχισε το 2000 από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας για τον Καρκίνο- δομή που εντάσσεται στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας-, διεξάγεται παράλληλα σε 13 χώρες και θεωρητικά θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί το 2005, μέχρι σήμερα όμως έχουν δημοσιοποιηθεί μόνο 14 προκαταρκτικές έρευνες και τα τελικά, συνδυαστικά πορίσματα ακόμα εκκρεμούν.

Δεν είναι ωστόσο αποκλειστικά αυτές οι καθυστερήσεις που βάζουν σε υποψίες τούς 43 συνυπογράφοντες την έκθεση «Κινητά τηλέφωνα και όγκοι στον εγκέφαλο»- ανάμεσά τους τρεις Έλληνες επιστήμονες, οι καθηγητές του Πανεπιστημίου Αθηνών Αδαμαντία Φραγκοπούλου και [Λουκάς Χ. Μαργαρίτης](#) και [ο γιατρός- μέλος του Δ.Σ. της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρίας, Στυλιανός Ζηνέλης](#).

Οι ερευνητές θεωρούν πως όλες οι προκαταρκτικές έρευνες της Interphone υποβαθμίζουν σκανδαλωδώς τον κίνδυνο εκδήλωσης καρκίνου στον εγκέφαλο εξαιτίας της χρήσης κινητού (αφού φτάνουν να δείχνουν πως το κινητό προστατεύει από τον καρκίνο...) και εντοπίζουν περισσότερα από 10 ελλείμματα στον τρόπο διεξαγωγής της Interphone, από τη μη συμπερίληψη σε αυτήν ανθρώπων κάτω των 20 ετών έως την επικέντρωση σε μόλις τρεις τύπους εγκεφαλικών καρκινικών όγκων.

Παράλληλα, επισημαίνουν (με έμφαση) πως η Interphone λαμβάνει χρηματοδότηση και από τη βιομηχανία της κινητής τηλεφωνίας, και παρουσιάζουν διεξοδικά 15 λόγους για τους οποίους πρέπει να μας ανησυχεί η χρήση κινητών (αλλά και ασύρματων σταθερών τηλεφώνων) και 8 μέτρα προστασίας τα οποία μπορούμε να λάβουμε.

Οι δεκαπέντε λόγοι ανησυχίας σύμφωνα με τους επιστήμονες

Έρευνες της ίδιας της βιομηχανίας έδειξαν πως τα κινητά τηλέφωνα μπορεί να προκαλέσουν όγκους στον εγκέφαλο. Μετέπειτα έρευνες, χρηματοδοτημένες από τη βιομηχανία, επίσης έδειξαν πως η χρήση κινητού αυξάνει τον κίνδυνο καρκίνου στον εγκέφαλο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ερευνών της CTIA, της διεθνούς ένωσης για τις ασύρματες τηλεπικοινωνίες, που παρουσίασε κατ' ιδίαν ο επικεφαλής του ερευνητικού της προγράμματος δρ Τζορτζ Κάρλο τον Φεβρουάριο του 1999, η χρήση κινητού αυξάνει τον κίνδυνο καρκίνου. Τρεις από τις πέντε σχετικές έρευνες που δημοσιοποιήθηκαν την περίοδο 2000-2002 είχαν χρηματοδότηση από τη βιομηχανία. Και οι πέντε εντόπισαν «μη σημαντικό στατιστικά» (σημαίνει πως ο βαθμός βεβαιότητας ότι το συμπέρασμα δεν οφείλεται σε τυχαίους παράγοντες είναι χαμηλότερος του 95%) αυξημένο κίνδυνο καρκίνου στον εγκέφαλο, συμπεριλαμβανομένης μιας «στατιστικά σημαντικής» αύξησης κατά 20% του κινδύνου για κάθε χρόνο χρήσης του κινητού.

Τα αποτελέσματα της Interphone που έχουν δημοσιευθεί μέχρι στιγμής δείχνουν σταθερά πως η χρήση κινητού τηλεφώνου για λιγότερο από 10 χρόνια προστατεύει τον χρήστη από τον καρκίνο στον εγκέφαλο.

Είτε λοιπόν η χρήση κινητού πράγματι προστατεύει από τον καρκίνο στον εγκέφαλο ή η Interphone είναι τόσο αναξιόπιστη επιστημονικά που καταλήγει να υποβαθμίζει τον κίνδυνο. **Ανεξάρτητες έρευνες δείχνουν πως υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης όγκων στον εγκέφαλο εξαιτίας της χρήσης κινητού.**

Έρευνες Σουηδών επιστημόνων με επικεφαλής τον δρα Λέναρτ Χάρντελ έδειξαν πως για κάθε έτος χρήσης κινητού τηλεφώνου ο κίνδυνος αυξάνεται κατά 8%, ενώ έπειτα από 10 ή περισσότερα έτη χρήσης υπάρχει κίνδυνος της τάξης του 280%. όμως για

τους χρήστες που ήταν έφηβοι ή και μικρότεροι όταν άρχισαν να χρησιμοποιούν κινητό υπάρχει κίνδυνος της τάξης του 420%.

Παρά τη μεροληπτική επιλογή των συμμετεχόντων και τα λοιπά ελλείμματα της Interphone, εντοπίστηκε στατιστικά σημαντικός κίνδυνος όγκου στον εγκέφαλο εξαιτίας της χρήσης κινητού.

Οι προκαταρκτικές έρευνες εντόπισαν αυξημένο κίνδυνο όταν γίνεται χρήση κινητού για περισσότερο από 10 χρόνια.

Ανεξάρτητες έρευνες δείχνουν τι θα έπρεπε να αναμένουμε αν τα ασύρματα τηλέφωνα προκαλούν πράγματι καρκίνο στον εγκέφαλο.

Θα έπρεπε να αναμένουμε πως όσο πιο μακροχρόνια η χρήση, όσο πιο υψηλή η ακτινοβολία, όσο μεγαλύτερη η έκθεση (χρήση στην ίδια πλευρά της κεφαλής) και όσο πιο νέος ο χρήστης τόσο υψηλότερος ο κίνδυνος. Και πράγματι, τα συμπεράσματα της έρευνας του καθηγητή Χάρντελ, μίας από τις ελάχιστες πραγματικά ανεξάρτητες έρευνες, είναι σύμφωνα ως προς τις αναμενόμενες επιπτώσεις. **Ο κίνδυνος όγκων στον εγκέφαλο εξαιτίας της χρήσης κινητού είναι μεγάλος στα παιδιά και όσο πιο μικρό αρχίζει ένα παιδί τη χρήση τόσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος.**

Πρόσφατη σουηδική έρευνα έδειξε 420% αυξημένο κίνδυνο από τη χρήση κινητού και 340% αυξημένο κίνδυνο από τη χρήση ασύρματου σταθερού τηλεφώνου, όταν η χρήση αρχίζει από την εφηβεία ή και νωρίτερα. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η συνήθεια πολλών παιδιών να κοιμούνται με το κινητό ρυθμισμένο στη δόνηση κάτω από το μαξιλάρι, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν SMS χωρίς να παίρνουν είδηση οι γονείς τους. **Τα όρια έκθεσης για τα κινητά τηλέφωνα είναι βασισμένα αποκλειστικά στον κίνδυνο από τη θέρμανση.**

Τα κινητά εκπέμπουν με ακτινοβολία μικροκύματα, όπως και οι φούρνοι μικροκυμάτων. Όμως τα όρια έκθεσης που θεσπίζει η Διεθνής Επιτροπή για την Προστασία από τη Μη Ιοντίζουσα Ακτινοβολία λαμβάνουν ως δεδομένο πως ο μόνος κίνδυνος από την ακτινοβολία μικροκυμάτων προέρχεται από την αύξηση της θερμοκρασίας στον ανθρώπινο εγκέφαλο ή και άλλο μέρος του σώματος.

Έχουν εκδοθεί πολυάριθμες κυβερνητικές προειδοποιήσεις σχετικά με τη χρήση κινητών τηλεφώνων από παιδιά.

Η Γαλλία πρόσφατα απαγόρευσε τα κινητά στα δημοτικά σχολεία και σκέφτεται να απαγορεύσει τις διαφημίσεις κινητών που στοχεύουν παιδιά κάτω των 12. Βρετανία, Γερμανία, Ισραήλ, Ρωσία, Ινδία, Φινλανδία επίσης αποθαρρύνουν επισήμως τη χρήση

κινητών από παιδιά.

Το Ευρωκοινοβούλιο ψήφισε με πλειοψηφία υπέρ μιας σειράς αλλαγών βάσει των «ανησυχιών για την υγεία που σχετίζονται με τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία».

Τον Απρίλιο του 2009, με ψήφους 559 υπέρ και 22 κατά, το Ευρωκοινοβούλιο αξίωσε μεταξύ των άλλων να αναθεωρηθούν η επιστημονική βάση και η επάρκεια των ορίων έκθεσης και να χρηματοδοτηθεί ευρεία εκστρατεία αφύπνισης με στόχο την ελαχιστοποίηση της έκθεσης των νέων στην ακτινοβολία των κινητών.

Η ακτινοβολία των κινητών προκαλεί βλάβες στο DNA, αδιαφιλονίκητο αίτιο πρόκλησης καρκίνου.

Όμως κάθε φορά που μια ανεξάρτητη έρευνα το επιβεβαιώνει, ακολουθεί έρευνα χρηματοδοτημένη από τη βιομηχανία με στόχο να σπείρει την αμφιβολία. Όπως σημειώνουν οι συνυπογράφωντες τη νέα έκθεση, «είναι μια ιδιαίτερα επιτυχημένη τεχνική, σχεδιασμένη να προκαλεί κόπωση στους καταναλωτές, ώστε να είναι πλέον λίγοι αυτοί που παρακολουθούν τις εξελίξεις».

Έρευνες έχουν δείξει πως η ακτινοβολία των κινητών προκαλεί διαρροές στον αιματεγκεφαλικό φραγμό.

Ο αιματεγκεφαλικός φραγμός είναι ένα λειτουργικό φράγμα που εμποδίζει την είσοδο τοξικών ουσιών από το αίμα στον εγκέφαλο.

Τα εγχειρίδια χρήσης των κινητών τηλεφώνων προειδοποιούν τους χρήστες να κρατούν το κινητό μακριά ακόμα και όταν δεν χρησιμοποιείται.

Το iPhone της Apple, για παράδειγμα, προειδοποιεί πως το κινητό έχει δοκιμαστεί με δεδομένη μια απόσταση 15 χιλιοστών από το σώμα, ενώ το BlackBerry 8300 προειδοποιεί πως πρέπει να κρατιέται τουλάχιστον 25 χιλιοστά μακριά από το σώμα-λίγοι χρήστες όμως διαβάζουν τα εγχειρίδια.

Η προειδοποίηση της αμερικανικής Ομοσπονδιακής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών (FCC) για τα ασύρματα τηλέφωνα.

Η προειδοποίηση που προσαρτά η FCC στην πιο κοινή τεχνολογία ασύρματων τηλεφώνων, την Ψηφιακά Ενισχυμένη Ασύρματη Τεχνολογία (DECT), δηλώνει πως οι συσκευές πρέπει να τοποθετούνται και να λειτουργούν με μια ελάχιστη απόσταση 20 εκατοστών ανάμεσα στη βάση και το ανθρώπινο σώμα. Διότι οι βάσεις DECT

εκπέμπουν ακτινοβολία- ανάλογη εκείνης των κινητών- 24 ώρες το 24ωρο.

Η ακτινοβολία των κινητών τηλεφώνων βλάπτει την ανδρική γονιμότητα.

Μία έρευνα έδειξε πως άνδρες που χρησιμοποιούν το κινητό για τουλάχιστον 4 ώρες ημερησίως παρουσιάζουν μειωμένο αριθμό σπερματοζωαρίων έως και 59%. Άλλη έρευνα έδειξε αύξηση του κινδύνου καρκίνου των όρχεων έως και 80% σε άνδρες που κρατούν το κινητό στην τσέπη.

Μέτρα προστασίας

Χρησιμοποιείτε ενσύρματο ακουστικό ή τη λειτουργία ανοιχτής ακρόασης για να μιλήσετε- ή στείλτε SMS. Κρατάτε το κινητό μακριά από το σώμα σας - ποτέ μην το βάζετε σε τσέπες.

Αποφεύγετε τη χρήση του κινητού όταν ταξιδεύετε με αυτοκίνητο, τρένο ή λεωφορείο, καθώς και όταν βρίσκεστε στην εξοχή, μακριά από κεραία: σε κάθε μία από αυτές τις περιπτώσεις αυξάνεται η ισχύς της ακτινοβολίας.

Χρησιμοποιείτε το κινητό σαν αυτόματο τηλεφωνητή. Έχετε το κλειστό μέχρι να θελήσετε να δείτε ποιος σας έχει καλέσει. Κατόπιν, και εφόσον χρειάζεται, καλέστε χρησιμοποιώντας τα βήματα 5 ή 1. Χρησιμοποιείτε, όποτε είναι δυνατόν, ενσύρματη σταθερή συσκευή αντί για ασύρματο τηλέφωνο- σταθερό ή κινητό.

Αποφεύγετε τη χρήση του κινητού στο εσωτερικό κτιρίων, ιδίως εκείνων με μεταλλικό σκελετό.

Μην αφήνετε τα παιδιά να κοιμούνται με το κινητό κάτω από το μαξιλάρι ή στο κομοδίνο. Μην αφήνετε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών να χρησιμοποιούν κινητό, εκτός αν πρόκειται για έκτακτη ανάγκη.

(Πηγή: "TA NEA" 1/9/2009)